

K. Randsborg: From Period III til Period IV. Nationalmuseets Skrifter. Arkæol.-Hist. række bd. XV, København 1972, kr. 69.-.

Klavs Randsborgs disputats behandler periodegrænsen mellem ældre og yngre bronzealder ud fra den tese at udviklingen i Danmark foregik med forskellig hastighed. I Thisted amt, på Bornholm og de nordfrisiske øer findes per. III typer i grave, som dateres til per. IV, disse retardationsgrave kaldes subperiode III, idet de opfattes som udtryk for lokal konservatisme mens den nye per. IV stil samtidig anvendtes navnlig på Sjælland.

Grundlaget for thesen er 132 fund fra Sydskandinavien og Nordtyskland, men en kritisk vurdering af disse funds videnskabelige værdi savnes. Materialet er ret spinkelt og andre tolkninger af fænomenerne kunne nok anlægges. En drøftelse af selve periodiseringsgrundlaget og af tolkningen af overgangsfænomener ved de kunstige periodegrænser af selve fornyelsesprocessen havde øget arbejdets værdi. Randsborgs metode er en typologisk findeling af genstandstyperne og en datering af dem ud fra de kombinationer som forekommer. Den typologiske inddeling er tit drevet meget langt, flere typer rummer blot 2-3 eksemplarer, men uden en sådan fintypologi, som kan synes overdrevet for ikke arkæologer, kan fundene ikke bearbejdes tilstrækkeligt nuanceret. På visse punkter er sammenligninger mellem f. ex. mellemeuropæiske og lokale danske typer dog underlig løse og harmonerer ikke med den ellers anvendte metode. Netop disse sammenligninger har en afgørende betydning for Randsborgs these, idet han antager per. IV's samtidighed med den mellemeuropæiske periode Ha A 2 og bygger en væsentlig del af dateringen af de danske fund på denne jævnføring.

Det er ikke nogen letlæst bog, heller ikke for arkæologer, man skal ustandselig blade frem og tilbage mellem de enkelte afsnit for at kunne følge dokumentationen. En kombinationstabel havde lettet læsernes arbejde meget. Der er mange rigtige iagttagelser, men materialet er tyndt og er svært at kontrollere, hvis man ikke kender stoffet så godt som Randsborg (og det gør få). Afhandlingen slutter sig til en tidligere artikel og burde som den være trykt i et fagtidsskrift. Ufuldstændige henvisninger i katalog og fundlister, dårlige illustrationer og øslen med papiret (12 tryksider kunne spares) og besværet med at læse aldeles uvante udtryk på engelsk (nordisk bronzealderlitteratur skrives normalt på tysk eller vore egne sprog) gør benyttelsen af bogen irriterende. Den er kort sagt en bog for specialister.

Henrik Thrane

D. S. Margoliouth: Lectures on Arabic Historians (delivered before the University of Calcutta, February 1929). New York, Lennox Hill (Burt Franklin), 1972. - 160 s.; \$ 15.00.

Den foreliggende bog har - trods sin titel - karakter af præsentation af indholdet af den arabiske geograf Yaqut's 'Leksikon over lærde mænd' (ca. 1200), en tekst som Margoliouth selv havde udgivet på originalsproget. Fremstillingen redegør i kronologisk rækkefølge for den arabiske historieskrivning indtil Islams fjerde århundrede, men meget naturligt samlet omkring dens hoved-